

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/157/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5622203579
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2026:5622203579.3

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu JUDr. Jozefa Šuleka a JUDr. Jany Vargovej, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXXX/X, C. D., zastúpeného Mgr. Samuelom Dorociakom, advokátom, Ul. 1. mája 697/26, Liptovský Mikuláš, IČO: 42391059, proti žalovaným: 1/ D. D., nar. X.XX.XXXX, bytom E. XXXX/XX, C. D., a 2/ D. D., nar. XX.X.XXXX, bytom E. F. G. B. XXXX/XX, C. D., zastúpeného JUDr. Michalom Kováčom, advokátom, Sládkovičova 9, Žilina, IČO: 42 219 035, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 21C/69/2022-182 zo dňa 15. mája 2025, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd žalobu žalobcu zamietol, žalovaným 1/, 2/ priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Z vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že na základe kúpnej zmluvy z 1.2.2018 uzatvorenej medzi žalovaným 1/ ako kupujúcim a H. I., nar. XX. X. XXXX, bytom J. K. XXX/X C. D. ako predávajúcim, H. I. porušil predkupné právo žalobcu. Vzhľadom na toto porušenie žalobca urobil 3. 6. 2022 žalovanému v 1. rade ako nadobúdateľovi tohto podielu výzvu na uskutočnenie ponuky na predaj, v ktorej ho vyzval, aby mu v určenej lehote vykonal ponuku na predaj podielu za rovnakých podmienok, za akých podiel nadobudol od H. I.. Táto výzva bola žalovanému v 1. rade doručená 4. 6. 2020. Vzhľadom na nerešpektovanie výzvy podal žalobca (aj spolu s L. I. ako ďalším podielovým spoluvlastníkom pozemku) žalobu o nahradenie prejavu vôle, ktorá bola podaná na súd 27. 1. 2021, a o ktorej bolo vedené konanie pod sp. zn. 6C/1/2021. Žalobca súčasne podal na Okresný úrad Liptovský Mikuláš, katastrálny odbor návrh na zápis poznámky podľa § 38 zákona o tomto prebiehajúcim súdnom konaní (pod sp. zn. 6C/1/2021) o nahradenie prejavu vôle, ktorá aj bola na liste vlastníctva zapísaná. Žalobca tiež podal 17. 2. 2021 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré bolo súdom nariadené uznesením č.k. 6C/1/2021-37, a ktorým sa žalovanému uložilo, aby až do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 6C/1/2021 nenakladal s predmetným podielom, a to prevodom vlastníckeho práva na tretie osoby, vrátane blízkych osôb, zabezpečovacím prevodom práva a zriadením záložného práva. Následne, rozsudkom súdu z 3. 8. 2021, č. k. 6C/1/2021-100, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 21. 9. 2021 (aj v spojení s jeho opravným uznesením z 22. 9. 2021 č. k. 6C/1/2021-124 z 30. 9. 2021, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 26. 10. 2021) bol nahradený prejav vôle žalovaného v 1. rade na uzatvorenie kúpnej zmluvy medzi ním ako predávajúcim a žalobcom ako kupujúcim v 1. rade a B. I. ako kupujúcim v 2. rade. Napriek podanej žalobe a obmedzujúcej poznámke o prebiehajúcim súdnom konaní žalovaný v 1. rade a v 2. rade uzatvorili (po podaní žaloby) darovaciu zmluvu, ktorou žalovaný v 1. rade previedol svoj spoluvlastnícky podiel na žalovaného v 2. rade, a následne, 1. 2. 2021 podali na Okresný úrad Liptovský Mikuláš aj návrh na povolenie vkladu vlastníckeho práva k tomuto podielu na základe tejto darovacej zmluvy. Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. : 10C/23/2020 súd zistil, že v uvedenej veci bola 9. 6. 2020 podaná žaloba, a to žalobcom v tejto veci - A. B. a

spoluvlastníkom L. I., v ktorej žalovali žalovaného v 1. rade v tejto veci (D. D.), o nahradenie prejavu vôle, konkrétne, aby ako predávajúci uzavrel s nimi ako kupujúcimi kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bude odpredaj spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1 k pozemku registra „C“ parc. č. 101, k.ú. L., za kúpnu cenu 260 eur, pričom toto podanie tiež obsahovalo návrh na neodkladné opatrenie - zákaz (pre tohto žalovaného) nakladať s týmto podielom až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Zo spisu tiež vyplynulo, že táto žaloba bola doručená žalovanému D. D. 25.6.2020. Ďalej sa v tomto spise nachádza aj uznesenie č. k. 10C/23/2020-34 z 22.6.2020, o nariadení neodkladného opatrenia (s vyznačenou právoplatnosťou k 11. 7. 2020 vo výroku II., a k 11. 11. 2020 vo výroku I.), ktorým sa uložilo žalovanému, aby až do právoplatného skončenia konania sp. zn. : 10C/23/2020 nenakladal s predmetným podielom formou prevodu vlastníckeho práva tretej osobe, vrátane blízkych osôb. Ďalej sa v spise nachádza uznesenie Krajského súdu v Žiline z 19.10.2020, ktorým bolo potvrdené toto uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o nariadení neodkladného opatrenia (vo výroku I.), s vyznačenou doložkou právoplatnosti k 11.11.2020. V spise sa nachádza aj uznesenie Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 18.12.2020 (s vyznačenou doložkou právoplatnosti k 22. 2. 2021) o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku zo strany žalobcov. Z obsahu uvedeného spisu tiež vyplynulo, že v súvislosti s doložkou právoplatnosti na uznesení č.k. 10C/23/2020-70 z 18.12.2020 bola pôvodne vyznačená doložka právoplatnosti vyhotovená dňa 26.1.2021 (s uvedením právoplatnosti, pokiaľ ide o výrok ohľadne zastavenia konania k 6. 1. 2021), a neskôr bola súdom opravená právoplatnosť tohto výroku na dátum 22. 2. 2021, pričom táto zmena právoplatnosti bola datovaná dňom 23. 2. 2021. Z darovacej zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam uzatvorenej medzi darcom (žalovaným v 1. rade) a obdarovaným (žalovaným v 2. rade) 29. 1. 2021 súd zistil, že menovaní uzatvorili zmluvu, na základe ktorej darca daroval obdarovanému spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 k pozemku registra „C“ parc. č. 101, orná pôda, o výmere 2.519 m², ktorý je zapísaný na liste vlastníctva č. XXX, k.ú. L., Obec Vlachy, okres Liptovský Mikuláš. V bodoch 34. až 37. prvoinštančný súd poukázal na právnu úpravu, ktorú na vec aplikoval. Uviedol, že vo všeobecnosti síce platí, že naliehavý právny záujem na určovacej žalobe nie je daný vtedy, ak by mal žalobca k dispozícii iný spôsob ochrany tvrdeného práva než určovaciu žalobu (napr. žalobu na plnenie povinnosti), avšak vzhľadom na to, že v prípade darovacej zmluvy z 29. 1. 2021 išlo o prevod spoluvlastníckeho podielu na žalovaného v 2. rade ako blízku osobu, nemohol žalobca uplatniť predkupné právo aj v súvislosti s týmto ďalším prevodom (podľa § 140 OZ), a teda mu ani nemohli vzniknúť práva vyplývajúce z porušenia predkupného práva, vrátane práva domáhať sa (voči žalovanému v 2. rade), aby mu nadobudnutý podiel ponúkol na predaj (podľa § 603 ods. 3 OZ v spojení s § 853 ods. 1 OZ), a preto v tomto prípade nebolo možné uvažovať o tom, že by mal žalobca k dispozícii iný prostriedok právnej ochrany (žalobu o nahradenie prejavu vôle vo vzťahu k žalovanému v 2. rade.). Ani právoplatnosťou rozhodnutia orgánu katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva k tomuto podielu v prospech žalovaného v 2. rade, teda dňom, kedy by mal žalovaný v 2. rade (podľa § 133 ods. 2 OZ) nadobudnúť darovaný podiel k tomuto pozemku do svojho vlastníctva, nemohlo dôjsť k prechodu (v tom čase už) právoplatne uloženéj povinnosti ukladajúcej žalovanému v 1. rade urobiť určený prejav vôle voči žalobcovi, zo žalovaného v 1. rade na žalovaného v 2. rade, pretože viazanosť právnych nástupcov strán sporu vyhláseným právoplatným rozsudkom (v zmysle § 228 ods. 1 CSP) sa týka (čo zjavne vyplýva zo zmyslu tohto ustanovenia) len univerzálnych právnych nástupcov (ako sú napr. dedičia a pod.), čo však nebol aj tento prípad (keďže žalovaný v 2. rade bol len singulárnym právnym nástupcom žalovaného v 1. rade), čo vylučovalo právo žalobcu podať návrh na vklad vlastníckeho práva na základe tohto rozsudku v spojení s odôvodnením o jeho účinkoch voči žalovanému v 2. rade ako právnenému nástupcovi (ako iného právneho prostriedku, ktorý by vylučoval túto určovaciu žalobu.). Uplatnené právo podľa § 603 ods. 3 OZ v spojení s § 853 ods. 1 OZ, aby žalovaný v 1. rade ponúkol žalobcovi tento podiel na predaj za rovnakých podmienok ako ho získal od H. I., resp. presnejšie tomuto právu korešpondujúca povinnosť žalovaného v 1. rade voči žalobcovi, nemohlo prejsť na žalovaného v 2. rade (spolu s prevodom vlastníctva k tomuto podielu na pozemku), pretože hoci predkupné právo podľa § 140 OZ má povahu vecného práva, a teda prechádza na ďalšieho nadobúdateľa podielu, neplatí to aj o práve vyplývajúcom z porušenia predkupného práva, ktoré spočíva v práve dožadovať sa náhrady prejavu vôle od nadobúdateľa veci, pretože toto právo sa viaže len k osobe nadobúdateľa z konkrétneho prevodu (ako povinnej osoby), pri ktorom prevode bolo porušené predkupné právo, a nie aj jeho ďalšieho nadobúdateľa. Ak sa žalovaný v 1. rade v súvislosti s konaním vedeným pod sp. zn. : 6C/1/2021 (po argumentácii žalobcu, že bol v tomto konaní úplne pasívny, čo malo podľa žalobcu taktiež nepriamo podporovať jeho závery o fraudóznom úmysle žalovaných) bránil tak, že svoju pasivitu v konaní sp. zn. 6C/1/2021 vysvetľoval tým, že vedel, že ak by aj bol v tomto konaní vyhlásený rozsudok o nahradení prejavu vôle, tak vzhľadom na ich skôr podaný návrh na vklad vlastníckeho práva (na základe darovacej zmluvy z 29. 1. 2021), bude mať vždy ich zápis v katastri prioritu pred eventuálnym, následným

zápisom na základe vyhláseného rozsudku o nahradení prejavu vôle, tak aj z dôvodu hospodárnosti necítil potrebu byť aktívny v tomto konaní, ktorého výsledok - rozsudok o nahradení prejavu vôle by aj tak vzhľadom na časovú prioritu ich zápisu bol pre prax nepoužiteľný, resp. nevykonateľný. K eventuálnej nesprávnosti rozsudku vyhláseného v konaní sp. zn. 6C/1/2021, súd skonštatoval, že tento rozsudok je právoplatný, a jeho objektívna existencia (nebol zrušený), zakladala (vyššie vysvetlený) naliehavý právny záujem žalobcu na určenie, že žalovaný v 1. rade je vlastníkom podielu. Z hľadiska posudzovania jednotlivých skutkových podstát uvedených § 39 OZ (contra legem, in fraudem legis a contra bonos mores) poukázal na ich postupnú subsidiaritu, teda ak je právny úkon v rozpore so zákonom, neprichádzajú do úvahy ďalšie skutkové podstaty (obchádzanie zákona a porušovanie dobrých mravov), a ak právny úkon obchádza zákon, tak nie je možné sa dovolávať porušenia dobrých mravov (viď aj komentár - Občiansky zákonník I, § 1- 450, 2. vydanie, C.H.BECK, 2019, Števíček a kol., str. 280 alebo aj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. : 2 Cdo 281/2005, zo súdnej praxe č. 4/2006, str. 132), a preto bola žalobcova právna kvalifikácia týkajúca sa (prejudiciálneho) posúdenia neplatnosti darovacej zmluvy z 29. 1. 2021 z dôvodu obchádzania zákona a súčasne aj z dôvodu rozporu s dobrými mravmi, nesprávna. Skutková podstata obchádzania zákona podľa § 39 OZ, spočívajúca vo vylúčení záväzného zákonného pravidla zámerným použitím prostriedku, ktorý nie je sám o sebe zákonom zakázaný, pritom predpokladá úmysel konajúcej osoby, a preto bol žalobca v rámci dôkazného bremena ku svojim skutkovým tvrdeniam, na základe ktorých si uplatňoval nárok v tejto veci, povinný (v súvislosti s napadnutou darovacou zmluvou z 29. 1. 2021) preukázať aj takýto fraudózný úmysel. Pokiaľ žalobca takýto úmysel odvodzoval s poukazom na iné prípady, kedy mali žalovaní postupovať rovnakým alebo obdobným spôsobom, a ktoré podľa žalobcu mali byť alebo ešte stále sú predmetom iných súdnych konaní, tak takéto skutočnosti (ak by aj boli v celom rozsahu preukázané) by ešte neodôvodňovali spoľahlivý (istý) záver (potrebný pre vyhlásenie rozsudku v tejto veci), že sa takého konania dopustili žalovaní aj v tomto prípade. Takéto skutočnosti by mohli viesť maximálne k záveru (podľa rozsahu ich preukázania) o určitej miere pravdepodobnosti, že sa takého konania žalovaní mohli dopustiť aj v prípade, ktorý bol predmetom prejednávanej veci. Navyše, ak aj by bolo z týchto iných súdnych spisov, či výsluchov ich účastníkov preukázané, že žalovaní uzatvorili kúpne zmluvy so spoluvlastníkmi, pri ktorých tieto spoluvlastníci porušili predkupné právo iných spoluvlastníkov, a že následne aj došlo k prevodu podielov medzi žalovanými ako blízkymi osobami, tak len z týchto skutočností by ešte (rovnako ako v tejto veci) nevyplýval aj fraudózný úmysel žalovaných, teda, že tieto právne úkony vykonali v úmysle obísť zákon. Dokonca, ak by aj bol v niektorých právoplatne skončených súdnych konaniach výslovne (prejudiciálne, pretože vo výroku by to nemohlo byť) konštatovaný fraudózný úmysel žalovaných, tunajší súd by aj tak podľa § 194 ods. 2 CSP nebol viazaný týmito prejudiciálnymi závermi iných súdov pre účely svojho konania. Pokiaľ žalobca vyvodzoval fraudózný úmysel žalovaných z toho, že k uzatvoreniu darovacej zmluvy z 29. 1. 2021 došlo už dva dni potom, ako sa tieto dozvedeli o právoplatnosti uznesenia o zastavení konania vedeného pod sp. zn. : 10C/23/2020, v ktorom konaní sa žalobca (aj spolu s ďalším spoluvlastníkom) prvýkrát domáhal nahradenia prejavu vôle žalovaného v 1. rade ponúknuť im na predaj podiel, tak k tejto argumentácii súd uvádza, že to vôbec nemožno vyhodnotiť ako dôkaz o ich fraudóznom úmysle. Táto okolnosť totiž vyznieva skôr v prospech dobrej viery žalovaných, keďže tieto (kým trvalo konanie sp. zn. : 10C/23/2020) neuzatvorili darovaciu zmluvu, a pristúpili k tomu až potom, ako sa s istotou dozvedeli, že toto konanie právoplatne zastavené. Ak k tomu došlo len o dva dni po tom, ako sa to dozvedeli, malo byť odrazom ich prirodzeného záujmu (po dlhšej dobe čakania na skončenie tohto konania), zrealizovať predmetný úkon, avšak z iných ako fraudózných dôvodov. Pokiaľ fraudózný úmysel žalovaných pri uzatvorení darovacej zmluvy z 29. 1. 2021 žalobca v záverečnej reči začal odôvodňovať poukazom na to, že v uznesení o nariadení neodkladného opatrenia, vydanom v rámci konania vedenom pod sp. zn. : 10C/23/2020 sa v jeho odôvodnení konštatovalo, že pri uzatvorení darovacej zmluvy došlo k porušeniu predkupného práva žalobcu, tak k tejto argumentácii súd uvádza, že v rámci konania o nariadení neodkladného opatrenia sa nevykonáva štandardné dokazovanie, ale ide len o tzv. osvedčovanie (len spravdepodobnenie) nároku vo veci samej (jednou z podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia je totiž aj osvedčenie, spravdepodobnenie nároku vo veci samej), a v takomto svetle (teda iba pravdepodobnosti) treba vnímať aj záver súdu vyslovený vo vzťahu k veci samej v tomto uznesení o nariadení neodkladného opatrenia. Avšak, na vyhlásenie rozsudku v tejto veci (v konaní o určení, že žalovaný v 1. rade je vlastníkom podielu) bolo potrebné dospieť k viac než len pravdepodobnému záveru, resp. vychádzať viac než len z pravdepodobných skutkových zistení, a preto ani vedomosť žalovaného v 1. rade o obsahu tohto uznesenia (ktorému toto uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia bolo doručené ako účastníkovi konania) nebola ešte (istým) dôkazom o jeho úmysle obchádzať zákon pri uzatvorení napádanej darovacej zmluvy. Navyše, právoplatnosťou uznesenia o zastavení konania (vo veci samej) vedenej pod sp. zn. : 10C/23/2020, teda ku 27. 1.

2020, došlo objektívne k zrušeniu tohto uznesenia, a teda v čase uzatvorenia darovacej zmluvy z 29. 1. 2020 už nebol povinný žalovaný v 1. rade na jeho obsah prihliadať. A ak by aj obsah tohto uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia (napriek všetkému vyššie uvedenému) mohol byť postačujúcim dôkazom o takomto fraudóznom úmysle žalovaného v 1. rade, tak nemohol by dôkazom o fraudóznom úmysle (alebo čo i len o vedomosti o fraudóznom úmysle žalovaného v 1. rade) aj u žalovaného v 2. rade, pretože (ani len zo skutkových tvrdení žalobcu) nevyplývalo, že by toto uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia malo byť doručené aj žalovanému v 2. rade, resp. že by mal byť žalovaný v 2. rade s jeho obsahom inak oboznámený. Sám žalobca (v inej súvislosti) zdôrazňoval, že na vyhodnotenie právneho úkonu ako úkonu, ktorý obchádza zákon (s následkami podľa § 39 OZ) sa vyžaduje preukázať takýto úmysel u oboch účastníkov právneho úkonu. Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu z repliky (v spojení s jeho doplňujúcim tvrdením z druhého pojednávania), keď tvrdil, že žalovaný v 2. rade mu mal „na rovinu“ (ešte niekedy pred uzatvorením darovacej zmluvy z 29. 1. 2021) uviesť, že ak sa budú domáhať nahradenia prejavu vôle alebo relatívnej neplatnosti, tak urobia potrebné úkony k tomu, aby takéto úkony boli zmarené. Avšak, (ohľadne tohto skutkového tvrdenia) vykonané dokazovanie (na druhom pojednávaní), teda výsluchmi žalovaného v 2. rade a žalobcu ako jediných účastníkov tohto rozhovoru (ktoré výsluchy strán preukazovali predchádzajúce príslušné skutkové verzie týchto osôb) bolo súdom vyhodnotené tak, že obe tieto výpovede strán sporu majú v zásade rovnakú hodnovernosť, čo však pri rešpektovaní základného princípu výkladu zmlúv, podľa ktorého má prioritu výklad, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy, pred výkladom, ktorý neplatnosť zmluvy zakladá, ak sú možné obidva výklady, a podľa ktorého tiež neplatnosť zmluvy má byť výnimkou, a nie zásadou (viď aj rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 242/07), znamenalo, že súd na základe takéhoto dokazovania nemohol dospieť k záveru o zneplatnení darovacej zmluvy. V záverečných vyjadreniach (na druhom pojednávaní) prišiel žalobca s ďalším skutkovým tvrdením, ktoré dovtedy neuvádzal, a k nemu pripojeným návrhom na vykonanie dokazovania výsluchmi troch svedkov (H., B. a L. I.), ktorí toto jeho nové tvrdenie mali preukázať, teda tvrdenie, že boli aj iné situácie (než rozhovor žalobcu so žalovaným v 2. rade), z ktorých mal vyplynúť výslovne demonštrovaný fraudózný úmysel žalovaných, keď tieto osoby mali byť svedkami situácií, keď mali žalovaní (aj pred nimi, teda nielen pred žalobcom) výslovne deklarovať, že ak by sa žalobca dovoľal relatívnej neplatnosti, že zabezpečia novú ponuku (od H. I.), kde by bola umelo výrazne navýšená kúpna cena, a v prípade, že žalobca bude požadovať nahradenie prejavu vôle, že žalovaný v 1. rade to prevedie na brata, aby tak zmaril všetky pokusy žalobcu získať tento podiel za primeranú cenu. V týchto prostriedkoch procesného útoku však išlo o oneskorené prostriedky procesného útoku, teda o skutkové tvrdenie a príslušné návrhy dôkazov na jeho preukázanie, ktoré však správne mali byť uplatnené ešte v rámci lehôt určených na písomné vyjadrenia podľa § 167 CSP. Porovnaním žalobného petitu s výrokom rozsudku súd dospel k záveru o plnej úspešnosti žalovaných v 1. a 2. rade, a preto um podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, pričom súčasne podľa § 262 ods. 2 CSP vyslovil, že o výške tejto náhrady rozhodne súd po právoplatnosti toho rozsudku samostatným uznesením.

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu v zákonnej lehote doručil odvolanie žalobca. Poukazoval, že súd napriek množstvu dôkazov produkovaných žalobcom nevidel na strane žalovaných žiadne konanie, ktoré by mohlo svedčiť o tom, že žalovaní pri uzatváraní napadnutej darovacej zmluvy vedome obchádzali zákon, resp. že by konali v rozpore s dobrými mravmi. Súd napriek enormnej snahe žalobcu o preukázanie všetkých skutkových tvrdení relevantných pre rozhodnutie, opakovane (až trikrát počas dvoch pojednávanií) menil a dopĺňal bez zjavného dôvodu svoje právne posúdenie veci, a to takým spôsobom, že žalobca nemal reálnu možnosť relevantným spôsobom procesne reagovať na tieto zmeny. Je pre žalobcu znepokojujúce, že súd bez zjavného dôvodu (a mimoriadne neobvykle) rozhodol, že o priebehu pojednávania sa nebude vyhotovovať zápisnica. Toto rozhodnutie (akokoľvek je neobvyklé) samo o sebe nie je porušením zákona, avšak pre žalobcu je v takomto prípade omnoho zložitejšie preukázať jednotlivé procesné pochybenia súdu a zjavné nepresnosti a nepravdivosti, ktoré súd v odôvodnení rozsudku uvádza. Konštatoval, že súd v odôvodnení rozsudku vo viacerých bodoch uvádza nepravdivé skutočnosti, ktoré sú v rozpore s realitou. Na základe nesprávnych úvah nevykonával dôkazy, ktoré v konaní navrhli za účelom preukázania skutkových tvrdení. Za podstatné skutkové tvrdenia považuje tie, že žalovaní konali pri uzatváraní darovacej zmluvy s vopred premysleným cieľom v úmysle obchádzať zákon a zmariť tak možnosť žalobcu domáhať sa práv vyplývajúcich z porušeného predkupného práva. Navrhli vykonať ako dôkaz listiny z pripojeného súdneho spisu vedeného Okresným súdom Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 11C/47/2021, kde vystupovali žalovaní tiež v právnom postavení žalovaných, pričom sa dopustili rovnakého konania (ako cez šablónu). Nadobudli kúpnu zmluvou spoluvlastnícky podiel pri porušení predkupného práva a po uplatnení nároku na nahradenie prejavu vôle si medzi sebou ako blízke osoby predmetný spoluvlastnícky podiel darovali, čím zmarili právo

žalobcov. Jedná sa o šablónové konanie s totožným motívom a totožným výsledkom. Súd pôvodne tento spis pripojil, avšak v konaní ho ako dôkaz nevykonal, čo samo o sebe pôsobí nepochopiteľne. Nárok žalobcu nebol len subjektívny, ale že sa jednalo o legitímny právny nárok, ktorý žalovaní museli rešpektovať v súlade s ust. § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Je naivné sa domnievať, že žalovaní ako „skúsení“ obchodníci so spoluvlastníckymi podielmi, voči ktorým sa vedie viacero rovnakých súdnych konaní, nepoznajú svoje povinnosti vyplývajúce zo zákona. O to skôr, že dôvodnosť nároku žalobcu uplatneného podľa § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka potvrdil Okresný súd Liptovský Mikuláš v konaní vedenom pod. sp. zn. 10C/23/2021 právoplatným (odvolaním súdom potvrdeným) uznesením o nariadení neodkladného opatrenia zo dňa 22.05.2020. Taktiež navrhol (riadne a včas) vypočuť ako svedkov M. N., O. N. a P. N. za účelom preukázania rovnakých skutočností, ako je uvedené v bode 7, 8. Uvedení svedkovia totiž boli v rovnakej situácii ako žalobca, t. j. bolo porušené ich predkupné právo. Zároveň (riadne a včas) navrhli, aby súd uložil žalovaným povinnosť predložiť kúpne zmluvy, na základe ktorých nadobudli spoluvlastnícke podiely, ktoré spoluvlastnícke podiely boli následne predmetom darovania medzi žalovanými ako blízkymi osobami, a to darovacími zmluvami zo dňa 25.07.2019, 12.02.2021, 26.03.2021, 06.05.2021. V danom prípade sa totiž jednalo o totožný prípad porušenia predkupného práva a následného úmyselného obchádzania relatívnej neplatnosti, resp. nároku na nahradenie prejavu vôle. Na pojednávaní dňa 15.05.2025 navrhli ako svedkov vypočuť H. I., B. I. a L. I.. Nie je pravdivé tvrdenie súdu, že uvedené návrhy predniesli až v záverečnom vyjadrení. Súd v tomto prípade z neznámeho dôvodu uvádza nepravdivé tvrdenia. Vzhľadom na druhé právne posúdenie súdu žalobca logicky produkoval dôkazy, ktoré súd považoval za relevantné, t. j. predložil súdu čestné prehlásenia H. I. zo dňa 13.05.2025 a L. I. zo dňa 13.05.2025. Súd však po vykonaní týchto dôkazov uviedol, že ich nepovažuje za podstatné. Súd na prvom pojednávaní ukončil dokazovanie s právnym posúdením nasvedčujúcim o dôvodnosti žaloby a odročil pojednávanie za účelom vyhlásenia rozsudku. Následne súd pred vyhlásením rozsudku prekvapivo a nezákonne uznesením zastavil konanie. Po zrušení uznesenia o zastavení konania súd nariadil ďalšie pojednávanie, kde úplne zmenil právne posúdenie a prestal brať do úvahy doposiaľ vykonané dôkazy a po oznámení nového právneho posúdenia žalobu zamietol bez možnosti adekvátnej procesnej reakcie zo strany žalobcu. Zastal názor, že návrhy na vykonanie dokazovania výsluchom svedkov H. I., B. I. a L. I. neboli vykonané včas. Súd mal vykonať dôkazy uvedené v bodoch 7. až 16. tohto odvolania, nakoľko uvedené dôkazy by smerovali k riadnemu zisteniu skutkového stavu. Súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko nesprávne vyhodnotil dôležitosť, ako aj pravdivosť dôkazov. Za podstatné považoval súd najmä výsluchy žalobcu a žalovaných, ktoré si v zásade navzájom odporovali. Žalovaní nevedeli hodnoverným spôsobom vysvetliť, prečo pri uzatváraní darovacej zmluvy postupovali tak, ako postupovali. Prečo v priebehu krátkého časového úseku uzavreli viacero darovacích zmlúv, na viacero spoluvlastníckych podielov samostatne. Jedná sa o darovacej zmluvy zo dňa 25.07.2019, 12.02.2021, 26.03.2021, 06.05.2021. Súd sa vôbec nevysporiadal s otázkou, prečo žalovaní v priebehu mesiacov január až máj 2021 uzavreli celkovo štyri darovacie zmluvy (vrátane tej, ktorá je predmetom sporu). Žalovaní nevedeli túto skutočnosť vysvetliť, pričom je evidentné, že jediným dôvodom takej početnosti darovacích zmlúv je, že žalovaní opakovane vo viacerých prípadoch postupovali rovnako, keď marili predkupné práva poškodených spoluvlastníkov. V rozpore s logikou je potom úvaha súdu o tom, že je na prospech žalovaných, že darovaciu zmluvu (jednu zo štyroch) uzavreli už dva dni po tom (29.01.2021), ako sa dozvedeli o tom, že zanikla povinnosť uložená neodkladným opatrením súdu (27.01.2021) v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/23/2020, zdržať sa nakladania so spoluvlastníckym podielom (bod 54 rozsudku). Nesprávne skutkové zistenie súdu v tomto prípade je podporené tým, že žalovaní vedeli o úmysle žalobcu uplatniť si svoj nárok v ďalšom konaní, čo napokon žalobca urobil žalobou podanou dňa 27.01.2021 v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/1/2021. Nesprávne právne posúdenie spočíva v nesprávnom posúdení platnosti zmluvy z hľadiska existencie dôvodov upravených v § 39 Občianskeho zákonníka. K obchádzaniu zákona dochádza v prípade, keď právny úkon síce nie je v rozpore so zákonom, ale svojimi účinkami a najmä svojím účelom jeho ciele a zmysel obchádzajú. Poukázal na judikatúru, kde podľa názoru vyšších súdnych autorít, z hľadiska neplatnosti právneho úkonu z dôvodu obchádzania zákona nemá právny význam, či účastníci zmluvy o tomto dôvode neplatnosti vedeli alebo nie. Súd nesprávne právne posúdil vec, keď skúmal primárne existenciu úmyslu žalovaných svojím konaním obchádzať zákon, nakoľko z vykonaného dokazovania vyplynulo, že právny úkon (darovacia zmluva) objektívne obchádzal zákon, t. j. táto zmluva smerovala k výsledku, ktorý je v rozpore s účelom zákona (zmarenie výkonu predkupného práva). V danom prípade nebolo podstatné, či žalovaní mali takýto úmysel. Podstatné je, že takýto úkon objektívne vykonali. Súd vychádza z nesprávnej aplikácie analógie s trestným právom. Civilný sporový proces nie je založený na rovnakých zásadách a princípoch ako trestné konanie. Úmysel žalovaných svojím konaním obchádzať zákon teda

stačí rozumne predpokladať, nemusí byť preukázaný bez akýchkoľvek pochybností. Namietol právne posúdenie súdu, že fraudózný úmysel bolo možné preukázať jedine v prípade, ak žalovaní vopred oznámili žalobcovi svoj úmysel v budúcnosti konať tak, aby zmarili jeho právo vyplývajúce z porušenia predkupného práva. Mal za to, že rozhodnutie súdu je prekvapivé s ohľadom na priebeh konania a dokazovania. Súd počas konania opakovane a prekvapivo menil svoje predbežné právne posúdenie bez zjavného dôvodu. Súd prekvapivým rozhodnutím vo veci samej a nepredvídateľným procesným postupom, ktorý tomuto rozhodnutiu predchádzal, odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom do takej miery a v takej intenzite, že bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Vzhľadom na uvedené mal za to, že je daný aj odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP, t. j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhovali, aby Krajský súd v Žiline rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 15.05.2023, sp. zn. 21C/69/2022 zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

3. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že z dôvodu hospodárnosti konania nepovažuje vzhľadom na obsah spisu za potrebné opakovane sa vyjadrovať k nesprávnej a vysoko subjektívnej argumentácii žalobcu o zlomyseľnom, až kriminálnom správaní sa žalovaných 1/ a 2/ a v tomto smere odkazuje v celom rozsahu na svoju obranu v spore, ktorú prezentoval písomne aj ústne. Súd prvého stupňa v bodoch 39 až 74 napadnutého rozsudku podrobne, jasne a výstižne vysvetlil žalobcovi, z akých dôvodov jeho žaloba nemôže mať úspech, aké procesné povinnosti zanedbal v iných konaniach, najmä v spore sp.zn. 10C/23/2020, ale aj v tomto konaní, prečo nevykonal ním navrhované dôkazy a ako a prečo vec právne posúdil. Žalobca z vlastnej viny spôsobil právoplatné zastavenie súdneho konania sp.zn. 10C/23/2020, čím dal žalovanému 1/ na vedomie, že o podiel už viac nemá záujem a preto po tomto zistení žalovaný 2/, rovnako ako v minulosti a rovnako ako aj v budúcnosti potom, previedol spoluvlastnícky podiel (rovnako ako mnoho iných podielov, aj svojej sestre D.) na svojho brata – žalovaného 1/. Žalobca sa od počiatku konania snaží spraviť z tohto sporu akýsi príbeh o zlomyseľnom, vopred pripravenom protiprávnom konaní žalovaných 1/ a 2/, ktorí takto postupujú opakovane, v snahe dosiahnuť neplatnosť napadnutej darovacej zmluvy pre obchádzanie zákona, či rozpor s dobrými mravmi. Je to totiž posledná možnosť, ako by žalobca mohol aspoň teoreticky sanovať zanedbanie svojich povinností v iných súdnych konaniach (10C/23/2020, ale aj forma žaloby v konaní sp.zn. 6C/1/2021). Žalobcovi totiž zostala len možnosť domáhať sa absolútnej neplatnosti napadnutej darovacej zmluvy, k čomu však pre absenciu dôvodov na jej neplatnosť pre rozpor so zákonom, potreboval vytvoriť taký príbeh, ktorý by aspoň teoreticky mohol viesť k záveru o obchádzaní zákona a/ alebo o rozpore darovacej zmluvy s dobrými mravmi. V konaní sa mu nepodarilo (pozn. – ani to nebolo objektívne možné) preukázať skutkový základ jeho žaloby, že žalovaní konali zlomyseľne, účelovo, v snahe obchádzať zákon v tom, aby zmarili žalobcovi možnosť uplatnenia jeho práv z porušeného predkupného práva. Boli to len subjektívne, účelovo a manipulatívne prezentované udalosti žalobcom, v snahe domôcť sa za nízku cenu podielu, o ktorý už v minulosti prestal mať záujem a znova tento záujem nevedno z akého dôvodu nadobudol. Keď žalobca v bode 7 svojho odvolania poukazuje na konanie sp.zn. 11C/47/2021, k tomu je potrebné dodať, že v danom prípade išlo o odlišný skutkový aj právny stav veci. Nešlo o konanie žalovaných „ako cez šablónu“, ako to účelovo označuje žalobca. Podstatný rozdiel bol v tom, že v spore 11C bol žalovaný len žalovaný 1/z titulu porušenia predkupného práva žalobcov, predmetom sporu nebola skutková a právna situácia ako v prejednávanej veci. Žalobcom navrhnutí svedkovia by v žiadnom prípade nemohli preukázať žalobcom vytvorený príbeh o obchádzaní zákona žalovanými 1/ a 2/ v tejto veci, ich výsluchy by boli pre tento spor irelevantné a preto nadbytočné. Navrhoval rozsudok prvoinštančného súdu ako správny potvrdiť a uplatnil si nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) súc viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario rozsudok prvoinštančného súdu postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) v súvislosti s ust. § 391 ods. 1 CSP zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že prvoinštančný súd síce vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, avšak z výsledkov vykonaného dokazovania nedospel k správnym skutkovým zisteniam, následne vec i nesprávne právne posúdil, pokiaľ žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol s odvolaním sa na skutočnosti uvedené v odôvodnení jeho rozhodnutia.

6. Prvoinštančný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne popísal skutočnosti, resp. skutkové zistenia, vyplývajúce z vykonaného dokazovania. Uviedol, že na základe kúpnej zmluvy z 1.2.2018 uzatvorenej medzi žalovaným 1/ ako kupujúcim a H. I., nar. XX. X. XXXX, bytom J. K. XXX/X C. D. ako predávajúcim. H. I. si nespínil voči žalobcovi ako ďalšiemu podielovému spoluvlastníkovi povinnosť uskutočnenia ponuky na uplatnenie si predkupného práva, čím H. I. porušil predkupné právo žalobcu. Vzhľadom na toto porušenie predkupného práva žalobca urobil 3. 6. 2022 žalovanému v 1. rade ako nadobúdateľovi tohto podielu výzvu na uskutočnenie ponuky na predaj, v ktorej ho vyzval, aby mu v určenej lehote vykonal ponuku na predaj podielu za rovnakých podmienok, za akých podiel nadobudol od H. I.. Táto výzva bola žalovanému v 1. rade doručená 4. 6. 2020. Vzhľadom na nerešpektovanie tejto výzvy podal žalobca (aj spolu s L. I. ako ďalším podielovým spoluvlastníkom pozemku) žalobu o nahradenie prejavu vôle, ktorá bola podaná na tunajší súd 27. 1. 2021, a o ktorej bolo vedené konanie pod sp. zn. 6C/1/2021. Žalobca súčasne podal na Okresný úrad Liptovský Mikuláš, katastrálny odbor návrh na zápis poznámky podľa § 38 zákona o tomto prebiehajúcom súdnom konaní (pod sp. zn. 6C/1/2021) o nahradenie prejavu vôle, ktorá aj bola na liste vlastníctva zapísaná. Žalobca tiež podal 17. 2. 2021 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré bolo súdom nariadené uznesením č. k. 6C/1/2021-37, a ktorým sa žalovanému uložilo, aby až do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 6C/1/2021 nenakladal s predmetným podielom, a to prevodom vlastníckeho práva na tretie osoby, vrátane blízkych osôb, zabezpečovacím prevodom práva a zriadením záložného práva. Následne, rozsudkom tunajšieho súdu z 3. 8. 2021, č. k. 6C/1/2021-100, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 21. 9. 2021 (aj v spojení s jeho opravným uznesením z 22. 9. 2021 č. k. 6C/1/2021-124 z 30. 9. 2021, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 26. 10. 2021) bol nahradený prejav vôle žalovaného v 1. rade na uzatvorenie kúpnej zmluvy medzi ním ako predávajúcim a žalobcom ako kupujúcim v 1. rade a B. I. ako kupujúcim v 2. rade.

7. Napriek podanej žalobe a obmedzujúcej poznámke o prebiehajúcom súdnom konaní žalovaný v 1. rade a v 2. rade uzatvorili (po podaní žaloby) darovaciu zmluvu, ktorou žalovaný v 1. rade previedol svoj spoluvlastnícky podiel na žalovaného v 2. rade, a následne, 1. 2. 2021 podali na Okresný úrad Liptovský Mikuláš aj návrh na povolenie vkladu vlastníckeho práva k tomuto podielu na základe tejto darovacej zmluvy.

8. Za podstatnú pre rozhodnutie odvolací súd považuje predovšetkým skutočnosť, že z výzvy z 3. 6. 2020 (pre žalovaného v 1. rade) vyhotovenej zástupcom žalobcu vyplynulo, že žalobca prostredníctvom svojho zástupcu vyhotovil písomnú výzvu, v ktorej uvádza, že oznamuje žalovanému v 1. rade, že zistil, že na základe kúpnej zmluvy z 1. 2. 2018, uzatvorenej s H. I., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom J. K. XXX/X C. D. – P. nadobudol žalovaný v 1. rade spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 k pozemku registra „C“ parc. č. 101, o výmere 2.519 m², orná pôda, (vklad vlastníckeho práva bol povolený 20. 2. 2018) a keďže H. I. si pred predajom nehnuteľnosti nespínil voči žalobcovi a L. I., bytom L. XX (ako spoluvlastníkom) povinnosť uskutočnenia ponuky na uplatnenie predkupného práva podľa § 140 OZ, došlo tak v prospech žalovaného v 1. rade k porušeniu predkupného práva u týchto dvoch osôb, a na uvedené žalobca a pán I. vyzvali žalovaného v 1. rade, aby v lehote 5 dní od doručenia tohto listu vykonal ponuku na predaj tohto spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1 za rovnakých podmienok, za akých tento podiel nadobudol od H. I. na základe zmluvy. Menovaný dvaja prostredníctvom svojho zástupcu žalovaného v 1. rade upozornili, že v prípade, ak túto povinnosť nespíni, podajú žalobu na súd, kde sa budú domáhať nahradenia prejavu vôle uzavrieť kúpnu zmluvu. Z doručenky (č. I. 37 spisu) súd zistil, že táto zásielka bola doručená žalovanému v 1. rade 4. 6. 2020.

9. Podľa § 140 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe (§ 116, 117). Ak sa spoluvlastníci nedohodnú o výkone predkupného práva, majú právo vykúpiť podiel pomerne podľa veľkosti podielov.

10. Podľa § 603 ods. 3 OZ ak sa predkupné právo porušilo, môže sa oprávnený buď od nadobúdateľa domáhať, aby mu vec ponúkol na predaj, alebo mu zostane predkupné právo zachované.

11. Podľa § 853 ods. 1 OZ občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

12. Záonné predkupné práva podielových spoluvlastníkov podľa § 140 OZ má vecnoprávny charakter, ktorý sa prejavuje tým, že sa neviaže na osobu konkrétneho spoluvlastníka, ale je spojené s vlastníctvom veci (spoluvlastníckeho podielu) a prechádza s vlastníctvom veci (podielu) na každého nadobúdateľa. Podstata vecnoprávneho charakteru predkupného práva sa prejavuje v tom, že ak podielový spoluvlastník ako povinný z predkupného práva prevedie svoj podiel na iného bez toho, aby svoj podiel predtým ponúkol na predaj ostatným spoluvlastníkom ako oprávnený z predkupného

práva, nebude to mať za následok absolútnu neplatnosť zmluvy, na základe ktorej nový nadobúdateľ získal prevádzaný podiel, ale oprávnený z predkupného práva má možnosť dovolať sa relatívnej neplatnosti tejto zmluvy, alebo sa domáhať od nového nadobúdateľa, aby mu vec ponúkol na predaj podľa § 603 ods. 3 OZ. Novému nadobúdateľovi vzniká na základe výzvy oprávneného podielového spoluvlastníka povinnosť ponúknuť vec na predaj za podmienok, za akých mu mal vec pôvodne ponúknuť povinný podielový spoluvlastník. Ak nadobúdateľ nesplní túto povinnosť, môže sa oprávnený podielový spoluvlastník domáhať na súde, aby jeho prejav vôle bol nahradený súdnym rozhodnutím vydaným podľa § 161 ods. 3 OSP.

13. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalobca ako oprávnený podielový spoluvlastník, ktorého predkupné právo bolo porušené, vyzval žalovaného 1/ ako nadobúdateľa podielu, aby mu ponúkol vec na predaj, pričom túto svoju povinnosť žalovaný 1/ nesplnil, a preto sa žalobca domáhal, aby jeho prejav vôle bol nahradený súdnym rozhodnutím vydaným podľa § 161 ods. 3 OSP. Na základe výzvy oprávneného vzniká nadobúdateľovi právna povinnosť ponúknuť oprávnenému vec na predaj za podmienok, za ktorých mu mala vec pôvodne ponúknuť povinná osoba.

14. Rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR ako najvyššej súdnej autority, aj právna teória ustálila, že i keď Občiansky zákonník neobsahuje ďalšiu úpravu vecného a predkupného práva ani priamo neodkazuje, že na toto právo z hľadiska obsahu účinku a výkonu treba aplikovať ustanovenia o zmluvnom predkupnom práve, nebráni to tomu, aby sa podľa analógie legis (§ 853) na tieto vzťahy použila všeobecná úprava o predkupnom práve zaradená do 8 časti 2 hlavy 2 oddielu § 602 až § 606 OZ. Ust. § 603 ods. 2 OZ priamo umožňuje predkupné právo dohodnúť aj ako vecné právo (napr. P. Vojčík a kol. Občiansky zákonník, stručný komentár iura edition spol. s r.o. Bratislava 2008, str. 326, J. Svoboda a kol. Občiansky zákonník komentár a súvisiace predpisy V. doplnené a rozšírené aktualizované vydanie Eurounion Bratislava 2004, str. 221).

15. Vo všeobecnosti teda platí, že predkupné právo podielových spoluvlastníkov je založené priamo zákonom a ako také má vecnú povahu. Predkupné právo, ktoré má vecnoprávnú povahu pôsobí voči tretím osobám a pokiaľ oprávnený nevyužije možnosť dovolať sa relatívnej neplatnosti zmluvy (§ 40a OZ), môže sa domáhať na nadobúdateľovi (novému podielovému spoluvlastníkovi), aby mu vec ponúkol na predaj podľa § 603 ods. 3 OZ. Na základe výzvy oprávneného vzniká nadobúdateľovi právna povinnosť ponúknuť oprávnenému vec na predaj za podmienok, za ktorých mu mala vec pôvodne ponúknuť povinná osoba (§ 605, 606 OZ). Pri kúpe spoluvlastníckeho podielu je na kupujúcom, aby vyvinul náležitú obozretnosť vo vzťahu k zákonnému predkupnému právu ostatných spoluvlastníkov.

16. To znamená, že pokiaľ v danom prípade žalobca vyzval žalovaného 1/, aby mu vec ponúkol na predaj podľa § 603 ods. 3, vznikla žalovanému 1/ právna povinnosť ponúknuť žalobcovi vec ku kúpe za podmienok, za ktorých mu mala vec pôvodne ponúknuť povinná osoba, čo preukázateľne žalovaný 1/ neurobil. Tým porušil právnu povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 603 ods. 3, v dôsledku čoho konal v rozpore so zákonom, konkrétne s ust. § 603 ods. 3, § 605 a § 606 OZ.

17. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

18. Darovacia zmluva uzatvorená medzi žalovanými 1/ a 2/ svojím obsahom síce zákonu neodporuje, ale jej účelom a zámerom bolo obísť povinnosť, ktorá žalovanému 1/ vyplývala z výzvy doručenej mu žalobcom a ďalším dotknutým spoluvlastníkom a ust. § 603 v súvislosti s § 605 a § 606 OZ.

19. Obchádzanie zákona obsahom alebo účelom urobeného právneho úkonu spravidla znamená, že právny úkon neodporuje síce výslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby zákon dodržaný nebol.

20. O nedovolenosť, a teda aj absolútnu neplatnosť právneho úkonu, ide tiež v prípade, keď sa tento prieči dobrým mravom. Ide o prípady, keď účastník koná v rozpore so základnými všeobecne uznávanými v spoločnosti panujúcimi morálnymi zásadami ohľadne vzťahov a konania medzi ľuďmi.

21. Platnosť či neplatnosť právneho úkonu sa posudzuje so zreteľom na okolnosti daného prípadu v okamihu, keď k právnemu úkonu došlo.

22. Po doručení výzvy žalovaný 1/ bezpečne sa utvrdil v tom, že došlo k porušeniu predkupného práva ostatných spoluvlastníkov a namiesto toho, aby urobil kroky, smerujúce k náprave nezákonného stavu (na ktoré bol vyzvaný a vyplývali pre neho z príslušných zákonných ustanovení) uzatvoril darovaciu zmluvu o bezodplatnom prevode spoluvlastníckeho podielu k dotknutej nehnuteľnosti na brata, žalovaného 2/. V čase uzatvorenia darovacej zmluvy vedel, že porušuje povinnosť vyplývajúcu pre neho z výzvy z 3.6.2020 a príslušných zákonných ustanovení (§ 603, § 605 a § 606 OZ), a keďže sa chcel tejto povinnosti vyhnúť, uzatvoril darovaciu zmluvu so žalovaným 2/. To, že žalovaný 2/ vedel a bol

uzrozumený so zámerom žalovaného 1/ vyhnúť sa splneniu právnej povinnosti, jednoznačne možno vyvodíť z množstva iných obdobných prípadov, kde takto so žalovaným 1/ kooperovali. Nemožno v ich prospech hodnotiť to, že k uzatvoreniu darovacej zmluvy pristúpili po tom, čo sa dozvedeli o zastavení konania vo veci 10C/23/2020. Naopak, významné je, že tak urobili po prevzatí výzvy z 3.6.2020 doručenej žalovanému 1/ 4.6.2020. To, že žalovaný 1/ vyčkával na podanie žaloby na jej podklade dotknutými spoluvlastníkmi, nasvedčuje, že nemal v úmysle dobrovoľne naplniť zákonnú povinnosť ponúknuť získaný spoluvlastnícky podiel na predaj dotknutým spoluvlastníkom, naopak, zastavenie konania využil na to, aby zmaril a sťažil dotknutým spoluvlastníkom možnosť nápravy nezákonného stavu, vzniknutého porušením ich predkupného práva a previedol podiel na svojho brata – žalovaného 2/.

23. Napokon z výpovede žalovaného v rade 1/ jednoznačne vyplýva, že v konaní 6C bol nečinný len z toho dôvodu, že vedel, že nech toto konanie dopadne akokoľvek, návrh na vklad darovacej zmluvy bol podaný časovo skôr, a teda výsledok tohto konania nemohol mať na jeho postavenie žiaden dopad. To znamená, že k uzatvoreniu darovacej zmluvy so žalovaným 2/ pristúpil jednoznačne s vedomím toho, že bez ohľadu na prebiehajúce konanie vo veci 6C/1/2021 a jeho výsledok, odkladovaním darovacej zmluvy sa vyhne splneniu právnej povinnosti vyplývajúcej pre neho z porušenia predkupného práva a z výzvy, ktorá mu bola doručená žalobcom 4.6.2020. Konal tak s vedomím nielen zhoršenia právneho postavenia žalobcu ako dotknutého spoluvlastníka, ale i zamedzenia možnosti žalobcu vykonať a naplniť práva, ktoré pre neho vyplývali z právoplatného rozsudku v konaní 6C/1/2021 z 3.8.2021.

24. Nakoľko z tohto pohľadu prvoinštančný súd vec neposudzoval a nezaoberal sa zneužitím práva žalovanými 1/, 2/ pri uzatvorení darovacej zmluvy z 29.1.2021, odvolaciemu súdu neostávalo, než rozhodnutie prvoinštančného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní prvoinštančný súd zameria dokazovanie na ustálenie skutočností, vyplývajúcich z vykonaného dokazovania a zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu, zároveň ho doplní o vykonanie dôkazov navrhnutých žalobcom. To, že súd neustále menil predbežné právne posúdenie veci, môže mať a má vplyv na včasnosť takto uplatneného dôkazného návrhu.

25. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

(§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)